

Anna-Lise Bjerager

Det gælder dit liv

Bent Lexner om jødedom og eksistens

Kristeligt Dagblads Forlag, 2015

Af Margit Warburg

Da Bent Lexner blev ringet op kl. 1 om natten mellem den 14. og den 15. februar 2015 og fik at vide, at en af vagterne ved synagogen i Krystalgade var blevet skudt, var det hans første tanke, at nu var der sket det, han inderst inde havde frygtet siden 1985, hvor synagogen blev bombet. Og da han første gang efter attentatet kom hen til synagogen sammen med statsministeren, var han chokeret. *"Men også i denne situation pressede denne tanke sig på: Dette har vi ventet på siden 1985."* (side 16).

Det markerer en vigtig forskel mellem den ikke-jødiske majoritet og den jødiske minoritet. Mange danskere fik et wake-up call og måtte sande et uskyldstab i forbindelse med attentatet på Dan Uzan. For dem var der tale om et før og et efter 15. februar. Men for mange danske jøder var det en fortsættelse af den alt for kendte historie, og det var da også baggrunden for, at Det Jødiske Samfund længe havde bedt om fast politibeskyttelse.

Tidligere overrabbiner Bent Lexner var en af de personer, der blev kontaktet med det samme efter drabet, og han var med ved alle væsentlige offentlige og private lejligheder i forbindelse med attentatet. Hans beretning er en af de bedste og vigtigste kilder til hændelsesforløbet.

Man får et ganske godt indtryk af Bent Lexner i Anna-Lise Bjeragers interviewbog med ham. Hans familie stammer som mange andre religiøse jøders fra Litauen og Ukraine. Bedsteforældrene på den fædre side slog sig ned i Slagelse, hvor farfaren blev en velhavende produkthandler. Lexners egen far endte som grosserer inden for tekstilbranchen

i København, og det var sådan set mere forudsigeligt, at Lexner efter realeksamen blev speditørelv i Københavns Lufthavn, end at han i 1971 sagde op der for at begynde en rabbineruddannelse i Israel.

Bent Lexner så et behov for en dansktalende rabbiner, som kunne videreføre den ortodokse tradition i København. Efter endt uddannelse tiltrådte han som rabbiner i 1976, var overrabbiner fra 1996 og fratrådte først i 2014. Bent Lexner er gift med farmaceut Merete Lexner. Parret har tre børn, der alle bor i Israel.

Man skal nok se Bent Lexner som en praktisk religionspolitiker, ikke en akademisk ideolog. Han har insisteret på, at forældre i et blandet ægteskab, der ønsker, at deres barn skal blive bar eller bat mitzvah, også skal sætte barnet i Carolineskolen. I bogen fortæller han om en familie, der ønskede at skrive deres søn op i skolen. Lexner sagde ja, men på den betingelse, at deres to andre børn blev flyttet fra deres daværende skole og over i Carolineskolen, og han forklarer sin holdning med, at jødedom *"er et anliggende for hele familien og ikke kun for den enkelte"* (side 66). I det hele taget ønskede Lexner indflydelse på Carolineskolen og var ikke bange for en konflikt, når det gjaldt muligheden for at være synlig for børn og voksne på skolen. Den ellers kompromissøgende, venlige mand fastholdt derfor, at han ville beholde sit kontor på Carolineskolen, da han blev overrabbiner, selv om skolens bestyrelse var imod.

Hans syn på rituel slagtning, omskærelse, mænds og kvinders roller, familieliv, hvor man spiser middag sammen hver aften, blandede ægteskaber og børneopdragelse er ikke overraskende. Lexner fremstår som en traditionel mand, men med viden om og accept af, at mennesker nu engang er forskellige, og nogle bliver for eksempel skilt eller er homoseksuelle. Han er ortodoks, men vil gerne være en del af den moderne, sekulære verden, og han skjuler ikke for sig selv og andre, at den dansk-jødiske menighed på knap 2000 medlemmer for 90 %'s vedkom-

mende er kulturjøder. Lexner skønner, at omkring 50 familier lever traditionelt religiøst.

Han ønsker, at det jødiske fællesskab forbliver stærkt. Som lærer er det vigtigt for ham at videregive torahen til senere slægter, og han forsømmer bogen igennem ikke en lejlighed til at fortælle om jødiske fester, ritualer og trosforestillinger, sådan som han tænker på dem og deltager i dem. Lexner forbinder ganske ofte religionen med noget lavpraktisk og nært og ikke med højtflyvende intellektuelle overvejelser.

Både internt og eksternt er overrabbinatet i København en fornem stilling, men det er ikke det samme som, at det menneske, som udfylder denne position, også er fornem. Lexner er ikke snobbet, men viser flere steder en selvironisk distance. Et enkelt eksempel er hans beretning om et brev, han modtog fra en nabo til begravelsespladsen i Møllegade. Naboen kunne rapportere, at hun ofte havde set en mistænkelig mand luske rundt blandt gravene. Hun vedlagde et foto af denne farlige mand. Lexner kunne straks genkende sig selv iført cykelhjelm og sort dynejakke!

Lexners venlighed gør ham ikke tandløs. Han siger, hvad han mener, men på en høflig måde. Derfor virker det heller ikke aggressivt, når han udtrykker sin skuffelse over kongehusets manglende engagement i forbindelse med attentatet i februar, når han meddeler, at han hellere ville have beholdt det gamle menighedsnavn Mosaisk Trossamfund, eller når han kritiserer Folkekirkens Nødhjælp for, at de indsamlede midler bliver brugt på organisationens ensidige propaganda for den palæstinensiske sag. Hans eksempel er her den mur, der blev opstillet på Roskilde Festivalen som protest mod sikkerhedshegnet i Israel.

Sidste kapitel handler om Israel. Lexner refererer den moderne israelske historie, og det er næsten ikke til at holde ud at læse, at denne besindige, kompromissøgende mand tidligere har gået ind

for en tostatsløsning, men at han nu har opgivet. Det virker, som om han i lighed med mange andre har mistet tilliden til både palæstinenserne og den israelske regering. Som så mange andre har han desværre heller ikke nogen løsning på konflikten.

Anna-Lise Bjerager har gjort et fint stykke arbejde og har sørget for, at både bogen og manden fremstår helstøbt og sympatisk.

Billede fra bogen: Mindeplade for Dan Uzan afsløres i Krystalgade ved synagogen den 19. marts 2015.